

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

13.11.2007

B6-0476/2007

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniem Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu złożyli

- Maria Martens, Nirj Deva, w imieniu grupy politycznej PPE-DE,
- Alain Hutchinson, Glenys Kinnock, Ana Maria Gomes, Thijs Berman, w imieniu grupy politycznej PSE,
- Thierry Cornillet, w imieniu grupy politycznej ALDE,
- Ryszard Czarnecki, Ewa Tomaszewska, w imieniu grupy politycznej UEN,
- Raúl Romeva i Rueda, w imieniu grupy politycznej Verts/ALE,

w sprawie reakcji UE na niestabilną sytuację w krajach rozwijających się

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie reakcji UE na niestabilną sytuację w krajach rozwijających się

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowany „Strategie reagowania UE na sytuacje niestabilności - podejmowanie działań w trudnych warunkach na rzecz zrównoważonego rozwoju, stabilności i pokoju” z dnia 25 października 2007 r.¹,
  - uwzględniając Europejski konsensus w sprawie rozwoju,
  - uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiające instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju, znane jako „Instrument współpracy na rzecz rozwoju”,
  - uwzględniając porozumienie z Kotonu,
  - uwzględniając Politykę Unii Afrykańskiej w dziedzinie odbudowy i rozwoju w okresie po konfliktach, przyjętą przez 52 państwa członkowskie na szczycie UA w Bandżulu w lipcu 2006 r.,
  - uwzględniając „Dziesięć zasad prawidłowego zaangażowania darczyńcy w państwach i sytuacjach niestabilnych” sporządzonych przez grupę ds. państw w niestabilnej sytuacji OECD/DAC, popartych na posiedzeniu wysokiego szczebla Komitetu Pomocy Rozwojowej w dniach 3-4 kwietnia 2007 r. w Paryżu,
  - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 60/1 z dnia 24 października 2005 r. w sprawie wyników szczytu światowego w 2005 r., a w szczególności jej ust. 138-140 w sprawie obowiązku ochrony,
  - uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że od 1990 r. państwa, które nie posiadają zdolności do wypełniania swoich „tradycyjnych” funkcji, do kierowania rozwojem i posiadające osłabione instytucje, są zwane przez Bank Światowy i wspólnotę międzynarodową „państwami niestabilnymi”;
- B. mając na uwadze, że niestabilność państwa jest raczej koncepcją empiryczną niż normatywną oraz zależną zmienną, a nie stanem początkowym; mając na uwadze, że sytuacja niestabilności istnieje zarówno przed kryzysem, jak i po nim; mając na uwadze, że odpowiedzialność za określenie, w którym momencie państwo nie jest już niestabilne, powinna spoczywać na jego obywatelach;

---

¹ KOM(2007) 643; SEC(2007)1417.

- C. mając na uwadze, że pomimo braku jednoznacznej definicji roboczej tego pojęcia możliwe jest określenie państw pozostających w sytuacji niestabilnej i że liczba państw uznawanych za takie przez Bank Światowy prawie się podwoiła między rokiem 2000 a 2006 (z 14 do 26), z czego 14 znajduje się w Afryce Subsaharyjskiej;
- D. mając na uwadze, że zrozumienie wewnętrznych i zewnętrznych czynników niestabilności jest konieczne do udzielenia pomocy i umocnienia tych państw dla bezpośrednich korzyści ich obywateli oraz ze względu na światowy pokój i dobrobyt;
- E. mając na uwadze, że różne rodzaje niestabilności (np. podatność na konflikty, tzw. „przekleństwo zasobów”, złe zarządzanie, brak dostępu do morza) wymagają różnych rodzajów interwencji; mając na uwadze, że dane państwo może przeżywać różne rodzaje niestabilności, utrudniając w ten sposób zaklasyfikowanie i działania specyficzne,
- F. mając na uwadze, że rozwiązywanie sytuacji niestabilności to długoterminowy proces, wymagający trwałego i długoterminowego zaangażowania zarówno ze strony dotkniętych krajów, jak i wspólnoty międzynarodowej;
- G. mając na uwadze, że Unia Afrykańska przyznaje, że odbudowa jest przede wszystkim kwestią bardziej polityczną niż techniczną; podkreślając w związku z tym potrzebę budowania prawowitej władzy państwowej, opartego na konsensusie rządu, „pozytywnych działań” na rzecz grup szczególnie narażonych oraz rozwijania potencjału lokalnego w ramach sprawiedliwego podziału władzy i wzajemnej odpowiedzialności;¹,
- H. mając na uwadze, że sytuacja niestabilności ma często swoje korzenie w ubóstwie i złych warunkach życia, prowadząc w przypadkach skrajnych do załamania państwa i stałego braku bezpieczeństwa; mając na uwadze, że brak ochrony i praw dla obywateli krajów dotkniętych wymaga i musi pozostawać w centrum działań UE i wspólnoty międzynarodowej;
- I. mając na uwadze, że wymiana doświadczeń dotyczących budowania państwa między krajami i między darczyńcami jest niewystarczająca i uniemożliwia tym samym wyciągnięcie nauki;
- J. mając na uwadze, że istnieje potrzeba stworzenia mechanizmu podwójnej odpowiedzialności: darczyńców wobec krajów-beneficjentów oraz tych ostatnich wobec swoich narodów;
- K. mając na uwadze, że liczne instrumenty finansowe wiążą się z ryzykiem powielania lub braku przydziału środków i czynią odpowiedzialność i udział już niestabilnych społeczeństw jeszcze trudniejszymi;
1. jest zdania, że niestabilność jest złożonym wyzwaniem dla rozwoju i podkreśla potrzebę sporządzenia właściwie ustalonego i spójnego harmonogramu przeciwdziałania

---

¹ „Polityka Unii Afrykańskiej w dziedzinie odbudowy i rozwoju w okresie po konfliktach”, przyjęta przez 52 państwa członkowskie na szczycie UA w Bandżulu w lipcu 2006 r.

niestabilności, opartego na zasadzie „nie szkodzić”, tj. przystosowanego do sytuacji i biorącego pod uwagę względy długoterminowe, a także koordynacji wielorakich celów i podejść poszczególnych podmiotów w świetle głównego i nadrzędnego celu zmniejszania ubóstwa i realizacji MCR;

2. z zadowoleniem przyjmuje przygotowanie reakcji UE na sytuacje niestabilności i podkreśla potrzebę zaangażowania parlamentów na wszystkich etapach tej strategii;
3. potwierdza, że stabilny demokratyczny system polityczny, prowadzący do rozwoju, praworządność, ochrona praw człowieka, dobre zarządzanie i pokojowe zapobieganie konfliktom to najlepsza droga wyjścia z sytuacji niestabilności, prowadząca do funkcjonujących otwartych instytucji oraz skutecznej i sprawiedliwej polityki;
4. zwraca uwagę, że programowanie i działania w niestabilnych sytuacjach powinny być szeroko zakrojone i spójne, a u ich podstaw winien leżeć zrównoważony rozwój oraz potrzeby ludności dotkniętych krajów a istniejące instrumenty i mechanizmy muszą bazować na podejściu uwzględniającym niestabilną sytuację; w pełni zgadza się, że aby zapobiegać niestabilności, należy zwiększyć potencjał wspólnie przygotowanych krajowych dokumentów strategicznych oraz programów tematycznych;
5. podkreśla, że główne elementy harmonogramu przeciwdziałania niestabilności muszą uwzględniać trzy zagadnienia, z naciskiem na działania na rzecz ludzi ubogich oraz na prewencję: promowanie bezpieczeństwa ludności, przyspieszenie rozwoju oraz gwarancję pokoju; podkreśla również potrzebę ich spójnego wdrożenia w tym obszarze;
6. uważa, że długoterminowe planowanie strategiczne należy skoordynować z wdrażaniem programów w terenie, z uwzględnieniem potrzeby ich elastyczności i zdolności dostosowania, oraz musi odpowiadać sytuacji w danym kraju; wzywa zatem Komisję do promowania długoterminowego rozwoju, ale również do zagwarantowania w krótkim terminie podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna i edukacja;
7. podkreśla, że programy na rzecz rozwoju w niestabilnych sytuacjach powinny być dostosowane do takich samych zasad, jak te, które leżą u podstaw programów na rzecz rozwoju dla każdego regionu czy państwa, tzn. lokalnego zaangażowania, partnerstwa, wzajemnej odpowiedzialności oraz trwałości;
8. wzywa Komisję do wspierania otwartego dialogu politycznego i dialogu na rzecz pokoju oraz pojednania, jak również do zwiększenia uczestnictwa społeczności i społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich aspektach odnowy oraz strategii na rzecz rozwoju;
9. podkreśla, że trwałe pokój można osiągnąć jedynie poprzez zaprowadzenie sprawiedliwości oraz uwidocznienie tego procesu, w szczególności jeśli chodzi o zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości; w tym kontekście wzywa Komisję do wspierania umacniania systemów prawnych i sądowych w państwach o niestabilnej sytuacji w celu zagwarantowania, że winni poważnych zbrodni przeciwko ludzkości będą postawieni przed sądem, lecz również, by pozwolić na równoległe postępy w zakresie inicjatyw z zakresu sprawiedliwości i pojednania;

10. wzywa do wzmocnienia przysługujących jednostkom praw, łącznie z prawem najuboższych do posiadania ziemi; wzywa Komisję do wspierania starań krajów rozwijających się zmierzających do zwiększenia różnorodności ich produkcji rolnej, tak aby umożliwić im wydostanie się z sytuacji bardzo niepewnej gospodarki opartej na jednym produkcie rolnym oraz uniknąć w ten sposób niestabilnej sytuacji wynikającej z załamania gospodarczego;
11. ponownie zwraca uwagę na potrzebę położenia większego nacisku na środki zapobiegawcze, system wczesnego ostrzegania oraz analizy ryzyka w ramach działań UE na rzecz pomocy humanitarnej i rozwoju, tak aby uniknąć katastrof naturalnych i tych, które są spowodowane przez człowieka i których wynikiem jest niestabilna sytuacja;
12. stwierdza, że model obejmujący całość potrzeb dotyczących rozwoju oraz wynikających z niestabilnej sytuacji powinien uwzględniać istniejące inicjatywy lokalne, regionalne i na skalę kontynentu, takie jak niedawna „Polityka Unii Afrykańskiej w dziedzinie odbudowy i rozwoju”, Nowe Partnerstwo na rzecz Rozwoju Afryki (NEPAD), Afrykański Mechanizm Wzajemnego Monitoringu, Wybory i Rządy w Afryce; wzywa zatem Komisję do wspierania wysiłków zmierzających do zacieśnienia współpracy Południe-Południe w tej dziedzinie;
13. wzywa również Komisję do zagwarantowania, że zainteresowane strony krajowe są nie tylko w pełni zaangażowane w przeciwdziałanie niestabilnym sytuacjom, lecz również wykorzystane zostanie ich definicja tworzenia instytucji państwowych oraz ich model państwa, jak również lokalna wiedza;
14. podkreśla kluczową rolę, jaką w promowaniu rozwoju i pokoju odgrywają kobiety i grupy w niekorzystnym położeniu; wzywa Komisję do wspierania ich rosnącego znaczenia poprzez uwzględnienie ich specyficznych potrzeb i ich sytuacji w niestabilnym otoczeniu;
15. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w ramach wspólnej strategii UE-Afryka, UE i Afryka będą prowadzić dialog na temat zagadnienia „niestabilnej sytuacji” mający na celu jednakowe rozumienie sytuacji i osiągnięcie porozumienia w sprawie działań, które można podjąć, oraz że dialog ten jest przewidziany w planie działania;
16. przypomina, że każde państwo ma obowiązek chronić swoich obywateli przed ludobójstwem, zbrodniami wojennymi, czystkami etnicznymi i zbrodniami przeciw ludzkości oraz że UE udziela zdecydowanego wsparcia dla tego obowiązku, zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 60/1 z dnia 24 października 2005 r.; podkreśla, że obowiązek ochrony uwzględnia wywieranie trwałego nacisku dyplomatycznego, gospodarczego i prawnego oraz gróźb, a w ostateczności dopuszcza się interwencję wojskową, która musi być jednak ściśle kontrolowana;
17. podkreśla, że przeciwdziałanie niestabilnym sytuacjom jest złożonym zagadnieniem i wymaga znacznych środków finansowych i ludzkich oraz długoterminowych zobowiązań; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do zagwarantowania dostępności wystarczających, adekwatnych i przewidywalnych środków oraz spójności między agencjami-darczyńcami;

18. podkreśla, że wykorzystanie wsparcia budżetowego nie jest odpowiednim działaniem w przypadku niestabilnych sytuacji, w których możliwości monitorowania i audytu są małe albo żadne; wzywa zatem Komisję do wykorzystania innych form finansowania w takich sytuacjach, chyba że jest ona w stanie dostarczyć szczegółowych informacji na temat wydatkowania środków;
19. wzywa Komisję do przekazania Parlamentowi rozmieszczenia darczyńców i podmiotów międzynarodowych oraz rodzaju wykonywanej przez nich działalności, tak aby umożliwić monitorowanie optymalnego wykorzystania dostępnych instrumentów i środków;
20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i rządów państw członkowskich, współprzewodniczącym Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE oraz Unii Afrykańskiej.